

20 éves a győri jogászképzés

Tisztelt Rektor Úr, Képviselő Úr, Államtitkár Úr!

*Kedves Vendégeink, Kollégák, s mindenekelőtt
kedves Elsőéves Hallgatók!*

Néhány napja egy érdekes természetfilmet láttam egy több száz éves tölgyfáról. Először csak sűrű lombozata volt látható, majd óriások karjaira emlékeztető ágai, aztán a kamera a vaskos törzsre vezette a szemet. Végül pedig – s talán ez a legfontosabb – az előtte tátongó szurdok mélységében láthatóvá vált egy másik dimenzió. A lombozattal azonos kiterjedésű gyökérzet.

Ekkor már tudtam, hogy ma erről a kevésbé látható világról kell szót ejtenem.

Arról, hogy – amiképpen a tölgyfa törzsének szilárdságát a csak ritkán felszínre kerülő gyökérzetnek köszönheti és lombzatának éltető nedveit is azoktól kapja – az emberi közösségek is hasonlóképpen működnek. Az előző nemzedék táplálja tudásával, tapasztalatával a következő generációt, s az így felhalmozódó ismeretek, tapasztalatok egymásra rakódva intézményesülnek sajátos szervezeti és működési formációkban, attitűdökben, s az adott közösségre jellemző ethosban.

Ami az újkori győri jogászképzés „tölgyfájának” struktúráját illeti, legmélyebbre két főgyökér nyúlik. Ezek mindegyike egy-egy intézményhez és egy-egy emberhez vezet.

Az egyik a valamikori Széchenyi István Főiskola, melyet akkori műszaki szakstruktúrája ellenére gazdasági és jogi ismereteket nyújtó komplex oktatási metodika jellemezett. Így eleve alkalmas volt arra, hogy a jogtudományi képzést is befogadja, amikor annak rendelt ideje eljön. S Szekeres Tamás főigazgató volt az, akinek víziójaként a győri egyetem képe megjelent, majd – mai napig tartó munkája nyomán – megvalósult.

A gyökérzet másik ága az ELTE Jogi Karához, s – nem megelégedve Ficzere Lajos akkori dékánról, a Győri Jogi Intézet második igazgatójáról – Bihari Mihály professzorhoz vezet. Ő volt az egyetemi

koncepció egyik megalkotója, s nevéhez fűződik – első igazgatóként – az intézet, majd a Kar működési elveinek, személyi összetételének, oktatási-nevelési módszertanának kidolgozása.

De nem voltak egyedül. Tervüket két, de inkább három generáció munkája segítette.

Az alapító generációban a két főszereplő olyan segítőtársakra talált, mint Lamm Vanda akadémikus, a Jogtudományi Intézet igazgatója, Szilágyi Péter jogbölcselelő, Révész T. Mihály, a médiaszabályozás megálmodója, a Jogi Intézet harmadik igazgatója, Fűrész Klára, a daliás korszakban az ELTE jogi karának dékánhelyettese és Kállay István, a szellemtudományok polihisztora. Később csatlakozott Vörös Imre, ekkor „leköszönő” alkotmánybíró, majd a Párizsból hazatérő Verebélyi Imre, a Doktori Iskola megalapítója. Különös öröm számomra, hogy ebben a munkában magam is részt vehettem.

Az indító impulzusokat azonban mi is az előző nemzedéktől kaptuk.

Szekeres Tamás az alapító főigazgatótól, Hegedűs Gyulától, mi jogászok pedig néhány meghatározó tanárunktól, így Ficzer Lajos akkori dékántól, s Horváth Pál jogtörténész professzortól, aki talán a legtöbbet tette a budapesti kollégák meggyőzése érdekében. De elhozták tudásukat Győrbe az ELTE más neves professzorai is. Vigh József, a magyar kriminológia megalapozója. Nagy Tibor, a világ egyetlen pénzügyi jogásza, aki élvezetessé tudta tenni még ezt a tantárgyat is. Földesi Tamás, aki óvatosan rápillantást engedélyezett az ideológiai ősellenségre is, így már akkor megismerhettük például az egzisztencializmus alapfogalmait.

Takács Imre államjogász és persze Németh János, az Alkotmánybíróság későbbi elnöke, aki a piros vagy a zöld tárcsa felmutatásával állította meg vagy engedte tovább tanulmányaik során a budapesti és a győri jurátusokat. De meg kell említeni néhány „külsős” kollégát is, hiszen Wiener A. Imre a büntetőjog, Csiky Ottó pedig a családi jog megalapozója volt intézményünkben.

Az egyetemi életfa törzsét viszont a ma is aktív harmadik generáció alkotja.

Lenkovics Barnabás, az ország legjobban oktató magánjogásza, akit józan-sága, kimért megfontoltsága az Alkotmánybíróság elnöki székébe vezetett. Kukorelli István, az alkotmányozás valamikori részese, aki alkotmánybíróként azt a gyakorlatban is mérlegre tehette, s az ugyancsak alapítónak számító Szigeti Péter, a Doktori Iskola mai vezetője.

Milassin László, a gazdasági diplomácia világvándora. Stumpf István korábbi miniszter, ma alkotmánybíró. Takács Péter, aki a jog- és állambölcselet anyagába is képes beépíteni a kultúrát és a művészetet, s Lévainé Fazekas Judit, aki úgy vette át a dékáni stafétabotot, mintha maga is az alapítók eme nemzedékéhez tartozna.

Ma már a „fatörzs” olyan „évyűrűi”, mint Mezey Barna az ELTE, Szuromi Szabolcs a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Patyi András pedig a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektoraként hasznosítja tudását, elhivatottságát.

De bizonyára jó szívvel emlékezik a győri évekre Varga Zs. András a katolikus egyetem dékánja, Székely László országgyűlési biztos, Jobbágyi Gábor,

Cs. Kiss Lajos, Gellér Balázs, Földi András professzorok, s akire különösen büszkék vagyunk, Navracsecs Tibor európai biztos.

Jómagam szívesen gondolok azokra a kiváló kollégánőkre is, akik szakmai alázatukkal, emberségükkel talán a legtöbbet tették a diákokért: Hágelmayerné Idára, Somlai Zsuzsára, Szalai Évára, Kutrucz Katalinra és Márgitán Évára. S akik otthont teremtettek számunkra: Hérayné Katira, Varga Etelkára és Udvarosné Erzsire.

Tisztelt Kollégák, Kedves Vendégeink!

Az alapító nemzedékről szólva óhatatlanul fel kell tenni azt a kérdést, vajon miért hitte ez a generáció azt, hogy létrehozható valami olyan, amire korábban nem volt példa: az egyetemi vízió valósággá válhat egy főiskolán.

Úgy vélem, hogy a titok – a személyes elkötelezettségek mellett – az az éles kontraszt, amely ennek a generációnak az életpályáján végighúzódik.

Többen a háborús években születtünk, átéltük – és megértettük – az ötvenes éveket, meghatározó élményeink vannak '56-ról, de – még gyermekként – elértek bennünket a megtorlás évei is.

Ezt követően viszont – úgy érezhettük – lehetőségeink folyamatosan tágulnak, ami tegnap még lehetetlen volt, az másnap már megtörténhetett. Lassan oszlott a sötétség, s egyre több lett a fény.

Ha a három „T” árnyékában is, de módunk volt budapesti diákként a magyar filmművészet olyan remekeinek bemutatóját átélni, mint a Szegénylegények, majd a Tízezer nap. Hüledezhattunk Sándor György karakteres előadásain az Egyetemi Színpadon, rongyosra hallgattuk Oscar Peterson, Gery Mulligan, Miles Davis, Ella Fitzgerald lemezeit, élőben hallhattuk Louis Armstrongot, a magyar jazz első szárnypróbálgatásait, és a semmiből előbukkanó rockbandák koncertjeit az „Ifiparkban”. És buzgón festegettük a visszakapott Eötvös Klub központi fűtésének rozsdás csöveit.

Friss diplomával a kezünkben pedig átéltük az átmenetet a tervutasításos gazdasági rendszerből – no nem a szabad piacgazdaságba, hanem – az új gazdasági mechanizmusba. De ez a mesterséges „terepasztal” is felcsillantott valamit a szabadságból, oldván a mindent behálózó korlátokat, kötöttségeket.

A korszakot legtöbben persze csak utasként élték át, mások kisebb-nagyobb részt vállaltak a folyamatokban, de voltak olyanok is, akik alakítói voltak a történelemnek. A győri főiskolán is találkozhattunk egy csillogó szemű, lobogó hajú fiatalemberrel – karunk későbbi alapítójával –, aki már azokról a változásokról beszélt, amelyekről akkor még csak a bátrak beszéltek.

Természetes módon voltunk tehát optimisták, talán egy kicsit idealisták, és hittük azt, hogy az álmok megvalósíthatók.

Tisztelt Kollégák, Kedves Vendégeink!

Megemlékezésemben elsősorban az alapító generációkról szerettem volna beszélni, s arról, hogy volt egy álmunk: létrehozni a tisztelet kultúrájára épülő közösséget, ami valamelyest talán meg is valósult.

De mit ér a mélybe nyúló gyökérzet, az életfa erős törzse, ha az ágak szárazak, a levelek fakók, s nem érlelődik gyümölcs. Nos, a Kar fiatalabb évgyűrtűi is szélesek, az életfa lombzatát fiatal, de erős ágak tartják. A munka dandárját a már Győrött felnövekedett negyedik generáció végzi. Valamennyi dékánhelyettes, az oktatók, sőt a tanszékvezetők több mint fele negyven év alatti, és győri kötődésű. A tudományosan minősítettek aránya meghaladja a 80%-ot, a Doktori Iskola, illetve maga a Kar is fenntartások nélkül nyert akkreditációt a tavalyi évben ugyanúgy, mint eleddig mindig.

S a legfontosabb: a termés is beérett. Ezt jól példázza, hogy – az előző évekhez hasonlóan – 2015-ben lényegében ugyanannyi hallgató tett jogi doktori esküt (97 fő), mint amennyit a nagyrégió igényeként az alapító dokumentumok 80-100 főben határoztak meg.

Végül kedves fiatal Barátaim!

A múlt ismerete nélkül nincs jelen és nincsen jövő. Az alapító három nemzedék munkája, tudása, odaadása megalapozta ugyan a Kar mai eredményeit, de az Önök jogásszá, értelmiségivé válásának garanciáját a negyedik generáció adhatja, amennyiben ehhez Önök is partnerek lesznek.

A legtöbbet ugyanis Önöknek, saját maguknak kell tenniük.

Végezetül engedjék meg, hogy sikeres beilleszkedésükhöz, eredményes munkájukhoz sok sikert kívánjak!

Győr, 2015. szeptember 1.

Szalay Gyula
prodékán